

Korsang og teknologi på Det Jyske Musikkonservatorium

Digitalt understøttede praksisser for rytmisk korledelse

Jim Daus Hjernøe, professor ved Det Jyske Musikkonservatorium og leder ved RAMA Vocal Center, giver en opdatering på sang og teknologiske muligheder fra hans perspektiv - et musikkonservatorium og forskende korcenter i Danmark. Jim Daus Hjernøes tese er, at digitalt understøttede praksisser kan give merværdi i undervisningen, hvis man tænker i designbaseret korledelse. Dermed ser han ikke digitalt understøttede praksisser som en plan B, ligesom de digitale muligheder generelt blev opfattet under coronapandemien, men ifølge Jim Daus Hjernøe bliver digitalt understøttede praksisser en ny plan A.

Jim Daus Hjernøe, professor i rytmisk korledelse på Det Jyske Musikkonservatorium og leder af RAMA Vocal Center.

Digitalt understøttede praksisser for rytmisk korledelse på Det Jyske Musikkonservatorium anno 2022

Af Jim Daus Hjernøe

Da jeg i 2006 blev ansat som professor ved Nordjysk Musikkonservatorium (Nordjysk Musikkonservatorium blev siden fusioneret med Det Jyske Musikkonservatorium i 2010), var visionen bl.a. at opbygge et Korcenter (lanceret i 2010) for rytmisk korledelse på niveau med de bedste musikuddannelser i Europa, samt styrke konservatoriets position i et internationalt perspektiv. Visionen blev til realitet, og korcentret er nu kendt under den internationale titel RAMA Vocal Center (RAMA = The Royal Academy of Music Aarhus/Aalborg).

Den teknologiske revolution og internationalisering har ført til øget behov for digital innovation og inddragelse af online læring i undervisningen. Målet har været at opnå viden om relevante teknologier og metoder, anvendt i musikundervisning på højt niveau, mhp. at professionalisere og harmonisere de digitalt understøttede praksisser på RAMA Vocal Center.

Med 12 års dokumenteret empiri fra RAMA Vocal Center, har jeg kunnet sammenligne almindelig klasserumsundervisning versus klasserumsundervisning med supplerende online- og fjernundervisningskurser. Den generelle interesse for digitale multimedie værktøjer er ikke kun vokset på grund af tilgængelig teknologi, men også fordi det har vist sig, at integration af disse øger de studerendes og undervisernes refleksionsgrad, tværfaglige samarbejde og idéudveksling signifikant.

DET ER IKKE SCIENCE FICTION

Korprøver og koncerter med aktører på langdistance har været en realitet gennem højhastighedsnetværk siden 2010, hvor man op til en afstand på 3500 km kan synge og spille sammen i meget høj teknisk kvalitet, med minimal forsinkelse i lyd og billede (under 20 ms), via systemet LoLa <https://lola.conts.it/> (LoLa står for Low Latency). Det vil sige, at længe før behovet opstod under corona pandemien, har videregående uddannelsesinstitutioner som Det Jyske Musikkonservatorium kunnet anvende LoLa på forskningsnettet rundt om i Europa. LoLa er et projekt udviklet af Conservatorio di Musica Giuseppe Tartini fra Trieste, Italien, i samarbejde med GARR, det italienske forsknings- og akademiske netværk, og blev udtænkt i 2005 efter en demonstration af den første interkontinentale bratsch Masterclass mellem GARR National User's Conference i Pisa, Italien, og New World Symphony-musikakademiet i Miami, USA. LoLa teknologien giver studerende og undervisere mulighed for at deltage i Masterclasses, selv når de er placeret i fjerne afkroge, herunder at optræde sammen i løbet af sessionen, og gør det dermed muligt at deltage uden behov for at rejse. Men LoLa giver også mulighed for at udføre rigtige koncerter for offentligheden, hvor tre end-points (f.eks. Aalborg-Tallinn-Oslo) kan sammenkobles og performe sammen. Jeg har ved flere lejligheder selv afholdt korkoncert med f.eks. halvdelen af koret placeret i Aalborg og den anden halvdel i Aarhus, hvor publikum sad begge steder og lyttede til den samme koncert i realtid. Senest ved en workshop i 2021 til Europa Cantat, hvor jeg var fysisk tilstede i Ljubljana i Slovenien med 8 sangere, der sang med et kor fra musikkonservatoriet i Aalborg.

Siden 2010 har korprøver og koncerter kunnet afvikles over lange afstande gennem højhastighedsnetværk. Her ses en workshop, som foregik samtidigt i Aalborg og Ljubljana i Slovenien, ved Europa Cantat 2021.

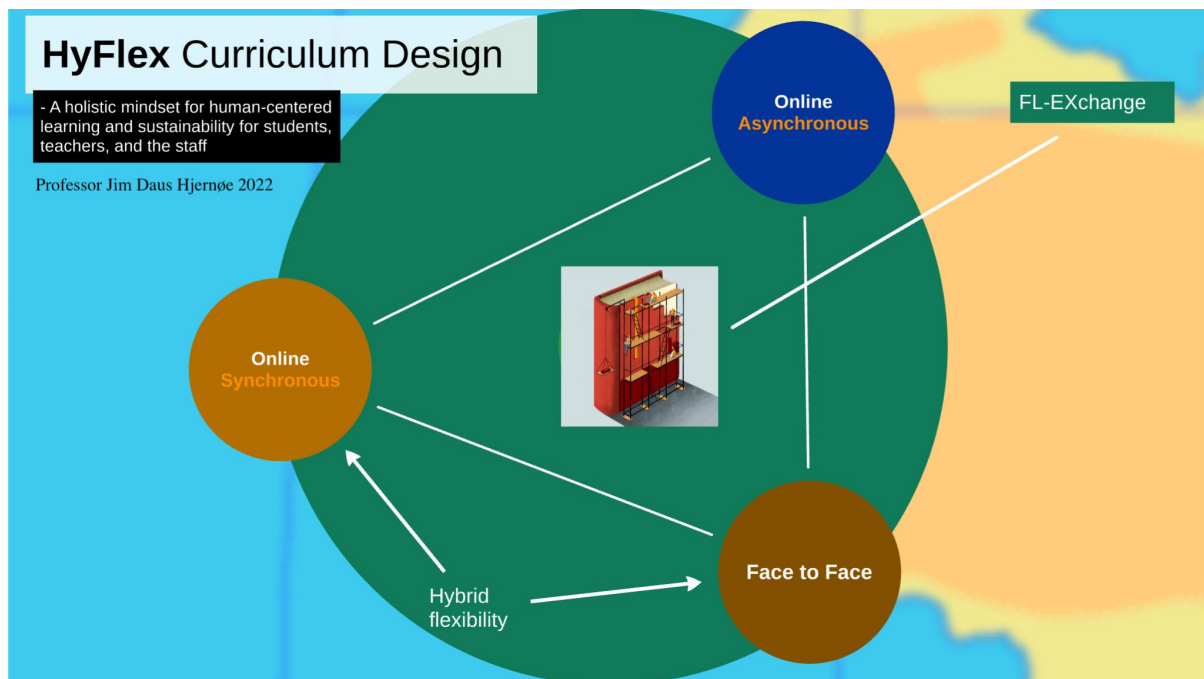
HYFLEX CURRICULUM DESIGN

“- A holistic mindset for human-centered learning and sustainability for students, teachers, and the staff.”

Som studerende med rytmisk korledelse som speciale, har man ofte et allerede eksisterende elitekor lokalt forankret, hvor man kommer fra. Desuden har RAMA Vocal Center et stort internationalt netværk af alumner, kursister og gæsteundervisere, hvilket gør at vi har skabt et internationalt studiemiljø, hvor man tilbydes et fleksibelt HyFlex curriculum design. Under pandemien har de fleste i samfundet skullet lære at bruge onlineværktøjer, og det står klart, at der mangler et væsentligt element, når vi ikke mødes personligt: At være fysisk tilstede i det samme rum. Og det er også udgangspunktet i et vellykket HyFlex design. Alligevel er der dele af en læreproces, som kan optimeres ved hjælp af online værktøjer, og som jeg har gjort til et udviklingsprojekt i mit daglige virke på RAMA Vocal Center. Min tese er, at digitalt understøttede praksisser kan give en merværdi, hvis man tænker i designbaseret korledelse.

HyFlex-læring (fleksibilitet i hybrid) er en model, der integrerer tre dagligdags komponenter i en individuel tilrettelagt udgave:

- Face to face læring (F2F): Samme tid - samme rum.
- Synkron online læring: Samme tid - forskellige rum.
- Asynkron online læring: Uafhængig af tid og rum.

HyFlex Curriculum Design fra RAMA Vocal Center.

I et fuldendt HyFlex design, dvs. med alle tre komponenter integreret: 1) Face to face-læring (F2F), 2) Synkron online læring og 3) Asynkron online læring, da er det muligt at tilgå F2F-aktiviteter (f.eks. korprøver) synkront online via videokonference eller lav latens software som f.eks. SonoBus - <https://www.sonobus.net/>. SonoBus er en nyere opfindelse, og er et gratis computerprogram, der stort set fungerer ligesom LoLa (dog uden billede), men har den store fordel at kunne tilgås via almindelig fiberforbindelse fra en almindelig hjemmecomputer. Via SonoBus er det muligt at synge sammen i hybrid, med sangere fysisk tilstede i øvelokalet og online sangere på distancen. Det kunne f.eks. tænkes at en gæstesolist kunne deltage i forprøver via SonoBus, hvis vedkommende kommer langvejs fra, eller at studerende/sangere, der af en eller anden grund ellers må melde afbud, så alligevel kan deltage og interagere online. HyFlex-aktiviteterne skal være klart definerede, være let tilgængelige og i høj lyd- og billedkvalitet, sådan som det er teknisk muligt i dag, inden for et rimeligt budget. Desuden optages (dele af) undervisningen/korprøven på video, så den kan tilgås asynkront 24/7.

På RAMA Vocal Center er vi særligt opmærksomme på udviklingen af de asynkrone online muligheder, hvilket er et fokusområde i de kommende år. Her kommer nogle eksempler, der jf. vores empiriske undersøgelser optimerer øveprocessen og den løbende dialog mellem studerende og undervisere signifikant:

- Underviseren optager korte instruktionsvideoer, der distribueres via en digital LMS (Learning Management System). De studerende kvitterer ved også selv at uploade en kort video, som kommenteres kortfattet af underviseren asynkront før næste F2F-session.
- Underviseren organiserer små vokalensembler, eller solo sessions, der asynkront indsynger deres egen stemme i forhold til hinanden, f.eks. via app'en "Acappella".
- Der udbydes supplerende hørelære og teorilektioner i tråd med det aktuelle repertoire og emne.

Korte videoinstruktioner supplerer Face to face-læring på RAMA Vocal Center.

Det lader som sagt til, at vi gør bedre brug af det reelle potentiale i information og præsentation af undervisningsmateriale gennem disse innovative digitale tilgange, end ved den traditionelle undervisningsform alene. Jeg oplever samtidigt, at mange undervisere og musikledere savner viden, inspiration og færdigheder inden for dette område, hvilket taler for et øget fokus på kompetenceudvikling inden for digitale færdigheder i Danmark. Jeg er overbevist om, at HyFlex også kan bruges inden for korsang generelt, og håber at digitalt understøttede praksisser fremadrettet ikke kun ses som plan B, men en ny plan A.